

Hodonimija Lipika

Čičković, Ana

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:366101>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Diplomski studij engleskog jezika i književnosti – nastavnički i hrvatskog jezika i
književnosti – nastavnički

Ana Čičković

Hodonimija Lipika

Diplomski rad

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Ana Mikić Čolić

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Odsjek za hrvatski jezik i književnost

Diplomski studij engleskog jezika i književnosti – nastavnički i hrvatskog jezika i
književnosti – nastavnički

Ana Čičković

Hodonimija Lipika

Diplomski rad

Humanističke znanosti, filologija, kroatistika

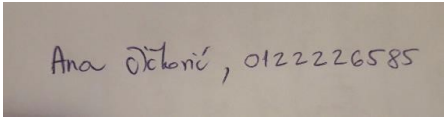
Mentorica: izv. prof. dr. sc. Ana Mikić Čolić

Osijek, 2022.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravila te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni. Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasna da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku 13. lipnja 2022.

Ana Đeković, 0122226585

Sažetak

U ovom se radu donosi pregled hodonima grada Lipika. Oni se dijele na antropohodonime (imena osoba), ojkohodonime (nazivi naseljenih mjesta), horohodonime (nazivi većih zemljopisnih ili administrativnih jedinica i prostornih cjelina), hidrohodonime (nazivi rijeka, mora i jezera), hodonime motivirane lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću te hodonime motivirane povijesnim pojmovima i događajima. Nadalje, utvrđuje se motivacijska komponenta svakog hodonima te zastupljenost pojedine vrste hodonima u cijeloj lipičkoj hodonimiji, a analizira se i zastupljenost muških i ženskih imena u nazivlju. Štoviše, donosi se pregled (pre)imenovanja naziva ulica prije i poslije 1992. godine. Također se uspoređuje motivacija u nazivlju prije i poslije Domovinskog rata, a temelji se najviše na kulturnim i političkim stajalištima. Na kraju se donosi usporedba hodonima gradova Osijeka, Pakraca i Lipika te usporedba njihovih motivacija i nazivlja. Glavni je cilj utvrditi, s jezične strane, tvorbu hodonima, njihovu jezičnu (ne)ekonomiju te eventualna odstupanja od norme.

Ključne riječi: Lipik, hodonimi, usporedba, Osijek, Pakrac, motivacija, jezik

Abstract

This paper provides an overview of hodonimy of the city of Lipik. They are divided into antropohodonyms (names of persons), oikohodonyms (names of populated places), horohodonyms (names of larger geographical or administrative units and spatial units), hydrohodonyms (names of rivers, seas and lakes), hodonyms motivated by local and human characteristics and human activity and hodonyms motivated by historical concepts and events. Furthermore, the motivational component of each hodonym and the representation of a particular type of hodonyms in the entire Lipik hodonimy are determined, and the representation of male and female names in the nomenclature is analyzed. Moreover, overview of the (re)naming of street names before and after 1992 is provided. Motivation in terminology before and after the Homeland War is also compared and is based mostly on cultural and political views. Finally, a comparison of the hodonyms of the cities of Osijek, Pakrac and Lipik is made, as well as a comparison of their motivations and terminology. The main goal is to determine, from the linguistic perspective, the formation of hodonyms, their linguistic (non)economy and possible deviations from the norm.

Key words: Lipik, hodonyms, comparison, Osijek, Pakrac, motivation, language

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJEST GRADA LIPIKA	4
3. HODONIMIJA GRADA LIPIKA	6
3.1. Antropohodonimi.....	6
3.1.1. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih osoba iz kulturnog i javnog života ..	7
3.1.2. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih državnika, dužnosnika i političara...	8
3.1.3. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih prirodoslovaca i izumitelja.....	9
3.1.4. Antropohodonimi motivirani imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika.....	9
3.1.5. Antropohodonimi motivirani prezimenima istaknutih obitelji.....	9
3.2. Zastupljenost pojedinih antropohodonima u lipičkim hodonimima.....	10
3.3. Ojkohodonimi.....	11
3.4. Horohodonimi.....	12
3.5. Hidrohodonimi.....	12
3.6. Hodonimi motivirani lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću.....	13
3.7. Hodonimi motivirani povijesnim pojmovima i događajima.....	13
3.8. Semantičko-motivacijski prikaz hodonimije grada Lipika.....	13
4. HODONIMI GRADA LIPIKA NEKADA I DANAS – (PRE)IMENOVANJE.....	15
5. USPOREDBA LIPIČKE, PAKRAČKE I OSJEČKE HODONIMIJE	23
6. ZAKLJUČAK	29
LITERATURA.....	31
MREŽNI IZVORI.....	32
PRILOZI.....	34

1. UVOD

Zakon o naseljima (NN 54/88)¹ obvezuje da svako naselje, ulica i trg moraju imati naziv. Navedeno se mora poštovati jer svaka ulica i trg jesu sredstva koja su namijenjena prometovanju i povezivanju lokalnih jedinica međusobno. Štoviše, važnost cesta, samim tim i ulica i trgova, potječe još iz doba Rimskog Carstva. Rimljani su ceste smatrali praktičnim načinom kojim se učvršćivala rimska vlast u osvojenim krajevima. Uz njihove su ceste nastajali i novi gradovi, razvijala se trgovina, gospodarstvo, obrazovanje, širile su se raznolike kulture, a na kraju krajeva, ceste su služile i rimskoj vojsci kako bi mogli osvajati druga područja. Upravo je tako i danas. Ulice (ceste) služe za trgovinu, obrazovanje, gospodarstvo, učvršćivanje vlasti i slično, a sve zato što se stanovnici koriste cestama za prometovanje te su im glavno sredstvo za obavljanje svakodnevnih životnih aktivnosti. Dakle, izgradnja cesta datira još u vrijeme Rimskog Carstva „kada je izgrađeno više od 804.672 kilometara rimskih cesta.“ (Šego i Dodig, 2019: 121). Nakon raspada Rimskog Carstva, izgradnja cesta uvelike se smanjila, a došlo je i do propadanja izgrađenih cesta jer ih nitko nije održavao. „Tijekom čitavog srednjeg vijeka nisu se sustavno gradile nove prometnice, već su tadašnji ljudi putovali po zapuštenim ostacima rimskih cesta i karavanskim putovima.“ (Šego i Dodig, 2019: 121) Ali, nakon izvjesnog perioda, na vlast dolazi Habsburška Monarhija čije vladanje donosi značajniji period u povijesti cestogradnje jer su „tadašnji poznati putovi prerasli u poznate ceste tog doba, te francuske uprave Dalmacijom u čije vrijeme je počela značajnija i brža gradnja cesta u Dalmaciji.“ (Šego i Dodig, 2019: 121). Nakon toga dolazi se do 20.² i 21. stoljeća u kojima Republika Hrvatska u potpunosti modernizira svoje ceste te cijelu cestovnu mrežu – povezala je svoja područja – te se spaja na europske prometne pravce.

Nadalje, važno je spomenuti da prema članku 7. navedenog zakona „naselje, ulica i trg mora imati ime. (...) Na području naselja ne mogu biti dvije ili više ulica odnosno trgova s istim imenom.“ Dakako, navedeni članak 7. *Zakona o Naseljima* nije prilagođen pravnim promjenama u Republici

¹ *Zakon o naseljima*. „Narodne novine“, broj 54/88. Dostupno na: <http://www.propisi.hr/print.php?id=757>.

² Stoljeće u kojem je Republika Hrvatska priznata kao suverena i samostalna država od strane članica tadašnje Europske zajednice – 15. siječnja 1992. godine – a što je uvelike utjecalo na samu izgradnju prometnica.

Hrvatskoj od osamostaljenja do danas pa je itekako moguće da naziv ulice i trga u Lipiku bude isti kao i naziv ulice i trga u nekom lipičkom mjesnom odboru.³

„Naime, u današnje vrijeme većina ulica i trgova ima, i dobiva, naziv prema kulturno, politički, znanstveno ili slično uzdignutoj osobi, osobi koja je pridonijela društvenoj zajednici ili narodu, a prema tom se imenovanju oblikuje slika grada.“ (Čičković, 2020: 1) Prema Šakaja i Crljenko (2017: 237) tekst je uličnog nazivlja simbol moći, a „potencijal uličnoga nazivlja, s gledišta politike i moći, vidi u njegovoj sposobnosti da uvede autoriziranu verziju povijesti u obični okvir svakodnevnoga života.“ Iz navedenih se riječi može izvesti zaključak da se prema nazivima ulica i trgova može vidjeti „kulturni, politički i povijesni položaj grada“ (Čičković, 2020: 1).

Perkov, Brezovec i Ježovita (2020: 135–136) navode da su

„Nazivi ulica i trgova dio [su] svakodnevnoga života gotovo svih ljudi, poglavito onih u većim naseljima i gradovima. Ulično nazivlje služi prije svega kao orijentir u prostoru i ima visoku svakodnevnu upotrebnu vrijednost za stanovništvo u urbanim sredinama. Iako su poznati primjeri mjesta i gradova u kojima se ulice imenuju rednim brojevima ili slovima (npr. grad Vela Luka na otoku Korčuli u Hrvatskoj ili New York u SAD-u), u Hrvatskoj i svijetu prevladavaju urbani prostori u kojima ulice i trgovi dobivaju imena po poznatim ličnostima, povijesnim događajima ili geografskim toponimima, ali i drugim pojmovima. Osim spomenute upotrebne vrijednosti – nazivi ulica i trgova imaju i izvjestan simbolički značaj, oslikavaju kolektivnu memoriju jednoga grada ili nacije u prostoru, ali govore i o aktualnom društvenom trenutku. Simbolički značaj uličnoga nazivlja varira u odnosu na važnost ulica i trgova u određenom gradu – glavni trgovi i frekventne ulice u gradskim središtima imaju kudikamo veći simbolički značaj od malenih ulica u predgrađima.“

Dakle, nazivi ulica i trgova mogu se izvesti iz mnogih kategorija. Od poznatih osoba, životinja, biljaka, do povijesnih događaja, znamenitosti, osoba, događaja ili znamenitosti koji su karakteristični za određeni grad i slično. Također, nazivi ulica i trgova mogu imati i brojčanu vrijednost, što je u Republici Hrvatskoj rijetkost, no iz cjelokupnog naziva ulica i trgova može se vidjeti društveni, kulturni i politički status grada. U gradu Lipiku, nazivi ulica i trgova dijele se u različite skupine.

³ U ovom se radu ne analizira hodonimija lipičkih mjesnih odbora pa neće biti prikazani isti nazivi ulica i trgova, ako postoje u lipičkim mjesnim odborima. Prikazat će se samo hodonimija grada Lipika.

Imenuju se prema značajnim osobama, mjestima ili događajima koji obilježavaju grad. U većini slučajeva, ako je naziv ulice i trga određenog grada nastao prema imenu i prezimenu neke osobe, ta je osoba vjerojatno bila značajna za taj grad. Isto se odnosi i na mjesta ili događaje koji su prema nekom kriteriju vezani za grad. S obzirom na to da je Lipik dobio status grada tek 7. veljače 1997. godine, prvu poslijeratnu Odluku o naseljima s promjenama naziva ulica i trgova donio je Povjerenik Vlade Republike Hrvatske u općini Pakrac. Nazivi ulica i trgova mogu se dijeliti i prema motivaciji, a to su antropohodonimi (prema imenima osoba), ojkohodonimi (prema nazivima naseljenih mjesta, gradova, sela i zaselaka), hidrohodonimi (prema imenima rijeka, jezera, mora, močvara i sl.), horohodonimi (prema imenima većih zemljopisnih ili administrativnih jedinica, prostornih cjelina poput države, regije, županije i sl.) te hodonimi motivirani lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću (objekt, spomenik, institucija, djelatnost ili zanimanje) te hodonimi motivirani povijesnim pojmovima i događajima.⁴

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, cilj je ovoga diplomskog rada prikazati motivaciju kojom je potaknuto nazivlje i imenovanje ulica i trgova u Lipiku. Također, analizirat će se naziv svake ulice i trga u gradu Lipiku s tvorbenog stajališta te će se prikazati eventualna odstupanja od norme. Nadalje, prikazat će se (pre)imenovanje ulica i trgova u Lipiku, prijeratni i poslijeratni nazivi⁵. Također će se usporediti hodonimija gradova Lipika, Pakraca i Osijeka. Donijet će se tablični pregled motivacija prema kojima su nastali nazivi ulica i trgova u navedenim gradovima.

⁴ Podjela hodonima u ovom se radu prilagodila na temelju rada *Hodonimija Pakraca* Ane Čičković (2020) te rada *Hodonimija grada Osijeka* Mihaele Majetić i Maje Glušac (2019).

⁵ Ratno vrijeme, Domovinski rat u Republici Hrvatskoj.

2. POVIJEST GRADA LIPIKA

Općina Lipik nastala je iz dijela nekadašnje općine Pakrac, 30. prosinca 1992. godine, što je vidljivo iz prikazane fotografije Službenog Glasnika Općine Pakrac gdje je jedna od točaka *Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o naseljima*.

Heračović

SLUŽBENI GLASNIK

OPĆINE PAKRAC

Godina XXIV	Pakrac, 30. listopada 1992.	BROJ: 3
-------------	-----------------------------	---------

SADRŽAJ:

	Strana
1. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o naseljima	39
2. Odluka o početku i završetku radnog vremena u toku radnog dana u općinskim organima uprave, organizacijama i službama	44
3. Odluka o visini dnevnice za službena putovanja	45
4. Odluka o osnivanju Ureda za odnose s INSPROFCRM	46
5. Odluka o nastojcima poljoprivredne proizvodnje jesenske sjetve pšenice na području općine Pakrac	47
6. Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o organizaciji uprave općine Pakrac	48
7. Rješenje o imenovanju stručnog radnika u Uredu za obnovu	51
8. Rješenje o imenovanju sekretara Sekretarijata općih poslova i društvenih djelatnosti općine Pakrac	51
9. Rješenje o imenovanju potpisnika šifro-računa Sekretarijata financija općine Pakrac	52
10. Rješenje o imenovanju Komisije za procjenu prometne vrijednosti nekretnosti	52
11. Rješenje o imenovanju vođitelja i suradnika Ureda za odnose s INSPROFCRM	53
12. Rješenje o razrješavanju vođitelja Ureda za obnovu općine Pakrac	54
13. Rješenje o imenovanju vođitelja Ureda za obnovu općine Pakrac	54
14. Rješenje o razrješavanju sekretara Sekretarijata komunalno-stambenih poslova, građevinarstva i urbanizma općine Pakrac	55
15. Rješenje o imenovanju pomoćnika Povjerenika Vlade RH u općini Pakrac za stambeno-komunalne djelatnosti, graditeljstvo i urbanizam	55
16. Rješenje o davanju suglasnosti na cijene komunalnih usluga	56

.....

Izdaje Povjereništvo Vlade Republike Hrvatske u općini Pakrac. Uređuje Mirjana Šimić, dipl. prevodnik. Uredništvo i redakcija: Pakrac, Trg bana Josipa Jelačića 18, telefon 046-83-001. Glasnik izlazi prema potrebi. Tisak: Organi općinske uprave Pakrac.

.....

Slika 1 Odluka o nastanku općine Lipik iz nekadašnje općine Pakrac / Odluka o naseljima

Grad Lipik mjesto je koje se proteže na 212 km². Zajedno s okolnim mjesnim odborima, grad Lipik sastoji se od 26 naselja, a broji 5126 stanovnika⁶. Jedno od prvih spomena Lipika datira iz 1517. godine kada je Ivan Kapistran spomenuo „ljeovitost lipičkih toplica, odnosno, ljeovitost vode

⁶ Prema službenom popisu stanovništva iz 2021. godine. Dostupno na: <https://www.dzs.hr/>.

lipičkog vrela“ (Kliček, 2013: 10). Upravo se iz toga zaključuje da je grad Lipik najpoznatiji po svojim toplicama, a uz to i po ergeli konja lipicanaca, svjetski poznatoj pasmini konja, te mineralnoj vodi. Ti navodi dovode do saznanja da su još stari Rimljani bili na području Lipika jer liječenje i odmaranje starih Rimljana u Lipiku potvrđuju arheološki nalazi – „postojanje više naselja [nego u Daruvaru i okolici] na širem području današnjeg Lipika još u kameno, bakreno i željezno doba“ (Kliček, 2013: 12).

U srednjem su vijeku vlasnici Lipika bili „Ivan Talovac, priori vranski, celjski knez Ulrik, plemićka obitelj Pekri-Pekrovina od koje ga je 1537. godine kupio Nikola Šubić Zrinski“ (Kliček, 2013: 13). A upravo u njihovo vrijeme naziv današnjeg Lipika bio je Vrnjaci, odnosno Verniaczy (Kliček, 2013: 13).

Važno je spomenuti da su se trgovina, transport i gospodarstvo Lipika razvijali zbog razvitka prometnica u gradu Pakracu⁷ jer „Grad [Pakrac] se širio od pakračke utvrde i glavnog gradskog trga prema periferiji i dalje prema Požegi, Daruvaru i Lipiku“ (Kliček, 2011: 39). Dakle, u 19. stoljeću, za vrijeme utjecaja obitelji grofova Janković, Pakračka se utvrda počela rušiti, a ostatci su se utvrde „koristili za nasipavanje ceste Pakrac-Kukunjevac⁸.“ Grad Pakrac počeo se uvelike razvijati što je potaknulo gradnju prometnica i povezivanje s ostalim naseljima pa su se tako gradile i prometnice kroz grad Lipik.

⁷ Susjedni grad, udaljen 4 kilometra od Lipika.

⁸ Naselje Kukunjevac pripada općini Lipik – grad udaljen 4 km od Pakraca.

3. HODONIMIJA GRADA LIPIKA

U ovom će se radu analizirati samo nazivi ulica i trgova u Lipiku, ali ne i gradske četvrti jer se te dvije analize razlikuju, ne idu jedna uz drugu. „Te se dvije skupine imena razlikuju i po vremenu pojavnosti – imena (gradskih) četvrti u pravilu vremenski prethode imenima ulica u njima, a uglavnom su i tipovi imena kojima se imenuju ta dva referenta (čtvrta i ulica u njoj) različiti (strukturno, tvorbeno, motivacijski).“ (Lasić, 2017: 7) Iako neslužbeno, Lipik ima gradske četvrti, tj. „kvartove“. Ima ih nekoliko, a naziv su im dali građani prema glavnom obilježju tog dijela grada. Gradske četvrti jesu: *Mljekarska*, *Dakić sokak*, *Grabik* i *Zgrade*. Gradska četvrt *Mljekarska* naziva se tako jer se u toj ulici nekada nalazila mljekara. *Dakić sokak* dobio je naziv po tome što je u toj ulici nekada živjela samo obitelj Dakić. Gradska četvrt *Grabik* dobila je naziv po tome što se u toj ulici nalazio veliki jarak gdje su stari Lipičani bacali životinjske leševe, a u današnje su vrijeme nasipali taj jarak kako bi mogli graditi kuće. Kao posljednja, gradska četvrt *Zgrade* dobila je simboličan naziv, prema zgradama u toj ulici.

U hodonimiji Lipika u ovom radu neće se analizirati i ulice i trgovi okolnih naselja, tj. mjesnih odbora koji su pripadali nekadašnjoj općini Lipik. Prema službenom popisu ulica i trgova u Lipiku⁹, grad se sastoji od 37 ulica i trgova. Gradsko vijeće Grada Lipika donosi i odlučuje o nazivima ulica i trgova u Lipiku i okolnim mjesnim odborima koji pripadaju općini Lipik¹⁰. Shodno tome, većina je naziva ulica i trgova koji su motivirani imenima značajnih osoba te politički orijentiranih osoba. Upravo se na temelju tih podataka može zaključiti društveni, politički i kulturni status grada.

3.1. Antropohodonimi

Vuković navodi da je antroponimija „ukupnost vlastitih imena ljudi“ (Vuković, 2007: 148). Jedinica u nomenklaturi antroponimije jest antroponim. Iz ove je grane onomastike izvedena riječ *antropohodonim* jer su to hodonimi koji su motivirani antroponimima. Antropohodonimi su hodonimi motivirani imenima osoba. Sam naziv ove skupine u sebi sadrži grčku riječ *ánthrōpos* što znači *čovjek*.

⁹ Popis ulica i trgova preuzet je u papirnatom obliku iz Gradske uprave Grada Lipika pa nije moguće priložiti poveznicu.

¹⁰ Odluke o nazivima ulica i trgova u Gradu Lipiku i pripadajućim mjesnim odborima donosi Gradsko vijeće Grada Lipika na temelju *Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, *Statuta Grada Lipika* i *Zakona o naseljima*.

Kao najveća motivacijska skupina u analizi naziva ulica i trgova u gradu Lipiku, navodi se motivacija imenima osoba. Dakle, u ovu vrstu hodonima pripadaju 22 naziva ulica i trgova od ukupno 37. To su sljedeći nazivi: *Frankopanska ulica, Ulica Alojzija Stepinca, Ulica Ante Starčevića, Ulica Augusta Cesarca, Ulica Augusta Šenoa, Ulica Ivana Gorana Kovačića, Ulica Ivana Gundulića, Ulica Ivana Mažuranića, Ulica Ivana Meštrovića, Ulica Josipa Kozarca, Ulica Ljudevita Gaja, Ulica Marije Terezije, Ulica Matije Gupca, Ulica Miroslava Krleže, Ulica Nikole Tesle, Ulica Petra Svačića, Ulica Ruđera Boškovića, Ulica Stjepana Radića, Ulica Tina Ujevića, Ulica Vladimira Nazora* te *Trg dr. Franje Tuđmana* i *Trg kralja Tomislava*.

S obzirom na to da antropohodonimi sadrže motivaciju prema imenima istaknutih osoba, ta se imena osoba dijele u podskupine, a to su antropohodonimi motivirani a) imenima istaknutih osoba iz kulturnog i javnog života, b) imenima istaknutih državnika, dužnosnika i političara, c) imenima istaknutih prirodoslovaca i izumitelja, d) imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika te e) prezimenima istaknutih obitelji.¹¹ Potrebno je napomenuti da neke osobe mogu pripadati u više podskupina, ali su u onoj podskupini po kojoj su najpoznatiji.¹²

3.1.1. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih osoba iz kulturnog i javnog života

Ova najveća skupina antropohodonima (njih 11) sadrži nazive ulica koji su motivirani imenima istaknutih osoba iz kulturnog i javnog života, a to su uglavnom pjesnici, književnici i kipar. Šest naziva ulica koji su motivirani imenima književnika jesu: *Ulica Augusta Cesarca, Ulica Augusta Šenoa, Ulica Ivana Gundulića, Ulica Josipa Kozarca*¹³, *Ulica Ljudevita Gaja* te *Ulica Miroslava Krleže*. Četiri su naziva ulica motivirana imenima pjesnika, a to su: *Ulica Ivana Gorana Kovačića, Ulica Ivana Mažuranića, Ulica Tina Ujevića* te *Ulica Vladimira Nazora*. Jedan je naziv ulice motiviran imenom hrvatskog kipara, a to je *Ulica Ivana Meštrovića*.

Iz navedenih se naziva ulica može vidjeti kako su gotovo svi nazivi tvoreni od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. Dakle, nazivi su sastavljeni od tri riječi. Također, ime i prezime su u genitivnom obliku jednine (primjerice, *Ulica Ljudevita Gaja*, G jd.). Samo je jedan naziv ulice tvoren od četiri riječi, a to je *Ulica Ivana Gorana Kovačića*. Također je tvorena od

¹¹ Podjela antropohodonima preuzeta iz rada *Hodonimija Pakraca* Ane Čičković (2020).

¹² Primjerice, Stjepan Radić bio je hrvatski političar, ali također i književnik i publicist. Iako je bio poznat i kao književnik, on će pripadati skupini antropohodonima koji su motivirani imenima istaknutih državnika, dužnosnika i političara jer je ponajprije poznat po svom političkom angažmanu.

¹³ Iako je najpoznatiji kao značajan književnik hrvatskog realizma, također je još i pjesnik.

identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena (u ovom slučaju dva, *Ivan Goran*) te prezimena. Ovaj je antropohodonim također oblikovan u genitivnom obliku jednine.

3.1.2. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih državnika, dužnosnika i političara

Ovo je druga skupina antropohodonima po redu u koju pripada sedam (7) naziva ulica, a motivirani su imenima istaknutih državnika, dužnosnika i političara. Među njima se nalaze i hrvatski kraljevi te hrvatsko-ugarska kraljica i rimsko-njemačka carica. Nazivi ulica motivirani imenima političara jesu: *Ulica Ante Starčevića* te *Ulica Stjepana Radića*. Oba su naziva u genitivnom obliku jednine te su tvorena od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. *Ulica Matije Gupca* motivirana je imenom vođe hrvatsko-slovenske seljačke bune, a također je tvorena u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. Nadalje, Marija Terezija bila je hrvatsko-ugarska kraljica i rimsko-njemačka carica.¹⁴ Njoj se u čast ulici dao naziv *Ulica Marije Terezije*. Naziv je tvoren u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica* te dva vlastita imena (*Marija Terezija*).

Dva su naziva ulice i trga motivirana imenima istaknutih hrvatskih kraljeva, a to su: *Ulica Petra Svačića* te *Trg kralja Tomislava*. Naziv *Ulice Petra Svačića* tvoren je u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena te prezimena, dok je naziv *Trg kralja Tomislava* tvoren također u genitivnom obliku jednine, ali od identifikacijskog člana *trg*, titule *kralj* te vlastitog imena (*Tomislav*).

U ovoj skupini nailazimo i na naziv *Trg dr. Franje Tuđmana*, u čast prvom hrvatskom predsjedniku. Taj je naziv tvoren od identifikacijskog člana *trg*, titule *doktor*, koja je pisana skraćenicom *dr.*, vlastitim imenom te prezimenom, a također u genitivnom obliku jednine.

Svi su navedeni antropohodonimi trojrečni, osim antropohodonima *Trg dr. Franje Tuđmana* koji je četverorječan.

¹⁴ Podatci su preuzeti s mrežne stranice *Enciklopedija.hr*, dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=38929>.

3.1.3. Antropohodonimi motivirani imenima istaknutih prirodoslovaca i izumitelja

Kao jedna od manjinskih skupina antropohodonima u ovom radu, navodi se upravo ova čiji su nazivi motivirani imenima istaknutih prirodoslovaca i izumitelja. Ruđer Bošković istaknuti je hrvatski prirodoslovac kojemu je u čast nazvana *Ulica Ruđera Boškovića*. Naziv je tvoren u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. S druge strane, u čast hrvatskom izumitelju Nikoli Tesli, ulica je nazvana *Ulica Nikole Tesle*. Naziv je također tvoren u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. Oba su antropohodonima trorječna.

3.1.4. Antropohodonimi motivirani imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika

U ovu skupinu pripada samo jedan antropohodonim, a to je *Ulica Alojzija Stepinca*. Blaženi Alojzije Stepinac hrvatski je biskup, kardinal i mučenik,¹⁵ a ulica je nazvana njemu u čast. Naziv je tvoren u genitivnom obliku jednine, od identifikacijskog člana *ulica*, vlastitog imena i prezimena. Također, ovaj je antropohodonim trorječan.

3.1.5. Antropohodonimi motivirani prezimenima istaknutih obitelji

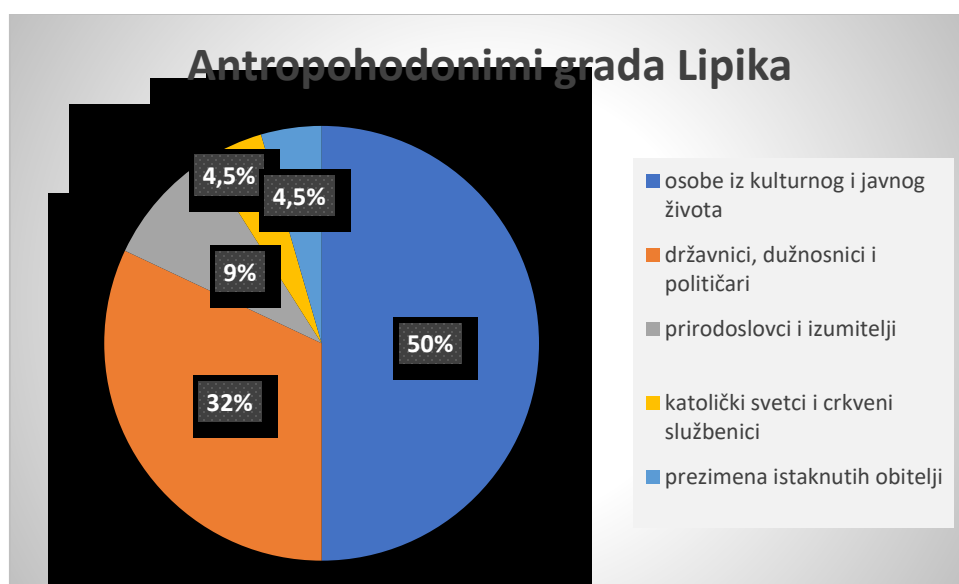
Kao zadnja podskupina u skupini antropohodonima, navode se antropohodonimi motivirani prezimenima istaknutih obitelji, a to je samo jedan antropohodonim – *Frankopanska ulica*. Taj je antropohodonim tvoren od prezimena te identifikacijskog člana *ulica*. Tvoren je pridjevnom sufiksalskom tvorbom, dodavanjem sufiksa *-ska*, kao posvojni pridjev u nominativu jednine – *Frankopanska*. Nazvana je u čast istaknutoj plemićkoj obitelji Frankopan. Oni su se nekada još nazivali i Krčki knezovi.¹⁶

¹⁵ Podatci su preuzeti s mrežne stranice *Župe blaženog Alojzija Stepinca*, dostupno na: <https://zupablalozijastepinca.hr/AlojzijeStepinac>.

¹⁶ Podatci su preuzeti s mrežne stranice *Enciklopedija.hr*, dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=20427>.

3.2. Zastupljenost pojedinih antropohodonima u lipičkim hodonimima

Grafikon 1 donosi pregled antropohodonima grada Lipika prema motivaciji nazivlja. Prema motivaciji, najzastupljeniji su antropohodonimi motivirani imenima istaknutih osoba iz kulturnog i javnog života, a čine 50 % ove skupine. Drugi su po redu antropohodonimi motivirani imenima državnika, dužnosnika i političara, koji zauzimaju 32 % u ovoj skupini. Treći su po redu antropohodonimi motivirani imenima istaknutih prirodoslovaca i izumitelja, koji zauzimaju 9 % navedene skupine, a zadnje mjesto dijele dvije vrste antropohodonima – nazivi motivirani imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika te nazivi motivirani prezimenima istaknutih obitelji. Obje skupine zauzimaju po 4,5 %.

Grafikon 1 Pregled antropohodonima grada Lipika prema motivaciji nazivlja

Jedna od važnijih podjela skupine antropohodonima jest podjela prema spolu istaknutih osoba koje su motivacija za nazivlje. Vrlo je zanimljivo to što od 22 antropohodonima, samo je jedan antropohodonim nazvan prema ženskoj osobi, a to je *Ulica Marije Terezije*. Na grafikonu 2 može se tako vidjeti da je samo 5 % antropohodonima motivirano ženskom osobom, a preostalih 95 % antropohodonima motivirano je muškim osobama.

Grafikon 2 Prikaz zastupljenosti spolova u antropohodonimima grada Lipika

3.3. Ojkohodonimi

Riječ ojkonom dolazi od grčke riječi *oiko*, *oikos* što znači dom, kuća ili obitavalište¹⁷. Dakle, ojkonom je drugim riječima „naziv za naseljeno mjesto“ (Vuković, 2007: 157). Pod naseljeno se mjesto podrazumijevaju imena „gradova, sela i zaselaka“ (Majetić i Glušac, 2019: 55) što znači da su okjohodonimi nazivi ulica motivirani nazivima naseljenih mjesta. U imenima samih ojkonima, u njihovoj „etimološkoj i tvorbenoj jasnoći likova, imena ocrtavaju ne samo jezične i dijalekatne značajke nego i raznolikost međujezičnih prožimanja, imenskih tipova koji svjedoče o starosti ojkonima, o putovima različitih zamršenih naseljavanja i raseljavanja“ (Šimunović, 2009: 211). Dakle, u nazivima se ojkonima prepoznaju uzroci mijenjanja naziva te što je utjecalo na preimenovanje.

U lipičkoj hodonimiji nalazi se pet ojkohodonima, a to su *Čakovečka ulica*, *Filipovačka ulica*, *Zagrebačka ulica*, *Vukovarska avenija* te *Udinska ulica*. *Čakovečka* i *Zagrebačka ulica* nazivaju se tako prema gradovima Čakovec i Zagreb, a *Filipovačka ulica* prema naselju Filipovac koje se nalazi između gradova Lipika i Pakraca. S druge strane, *Vukovarska avenija* dobila je taj naziv u čast gradu Vukovaru koji je stradao tijekom Domovinskog rata. Sva četiri naziva tvorena su u obliku posvojnog pridjeva u nominativu jednine. *Čakovečka*, *Zagrebačka* i *Filipovačka ulica* tvoreni su od imenica

¹⁷ Preuzeto iz *Onomastičke terminologije* Siniše Vukovića.

Čakovec, Zagreb i Filipovac i sufiksa *-čka* te identifikacijskog člana *ulica*. Nadalje, *Vukovarska avenija* tvorena je od imenice *Vukovar*, sufiksa *-ska* te identifikacijskog člana *avenija*. Kao zadnja iz ove vrste, naziv *Udinska ulica* tvoren je pridjevnom sufiksalsnom tvorbom od imenice *Udine*, sufiksa *-ska* te identifikacijskog člana *ulica*. Naziv je dobila po talijanskim Udinama jer su u toj ulici živjeli većinom Talijani koji su porijeklom iz područja oko Udina u Italiji.

3.4. Horohodonimi

Horohodonimi u svojoj osnovi imaju imenicu, tj. horonim. To je „ime veće zemljopisne ili administrativne jedinice, odnosno ime različitih prostornih cjelina poput države, regije i slično“ (Majetić i Glušac, 2019: 55).

U hodonimiji grada Lipika nalaze se tri horohodonima. Sva su tri dvorječna, a to su: *Baranjska ulica*, *Slavonska ulica* te *Županijska ulica*. Tvore se sufiksalsnom pridjevnom tvorbom od imenica *Baranja*, *Slavonija* i *županija*, sufiksa *-ska* te identifikacijskog člana *ulica*. Također su tvoreni u obliku posvojnog pridjeva u nominativnom obliku jednine. Baranja i Slavonija regije su u Republici Hrvatskoj. S druge strane, *Županijska ulica* dobila je naziv prema nazivu prostornih cjelina u Hrvatskoj – županije. Ono što je još važno spomenuti jest to da je *Županijska ulica* još uvijek neizgrađena, ali se izgradnja planira.

3.5. Hidrohodonimi

Hidronim je „vlastito ime ponajprije rijeke, ali i neke vode općenito“ (Vuković, 2007: 144). Hidrohodonim u svojoj osnovi ima hidronim, tj. naziv mora, jezera, rijeke ili močvare.

U hodonimiji se Lipika nalazi samo jedan hidrohodonim, a to je *Jadranska ulica*. Ovaj je hidrohodonim dvorječan, a tvoren je također pridjevnom sufiksalsnom tvorbom, od pridjeva *Jadransko* (more), sufiksa *-ska* te identifikacijskog člana *ulica*.

3.6. Hodonimi motivirani lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću

Ova vrsta hodonima motivirana je vrstom ljudske djelatnosti ili karakteristikama, tj. obilježjima osoba. U lipičkoj se hodonimiji nalazi pet hodonima ove vrste, a to su: *Staklanska ulica*, *Školska ulica*, *Industrijska ulica*, *Ulica Ergela* te *Ulica hrvatske mladeži*. *Staklanska*, *Školska* te *Industrijska ulica* dvorječni su hodonimi tvoreni pridjevnom sufiksalsnom tvorbom. U osnovi imaju imenice *staklana*, *škola* te *industrija*, sufiks *-ska* te identifikacijski član *ulica*. Sva su tri hodonima nazvana prema djelatnosti koja se „obavlja“ u toj ulici. Nadalje, *Ulica Ergela* također je dvorječan hodonim, ali se ona prvo tvori od identifikacijskog člana *ulica*, a zatim se dodaje imenica *ergela*. *Ulica* je nazvana prema *Državnoj ergeli Lipik* koja se tamo i nalazi. Kao posljednji hodonim ove vrste navodi se *Ulica hrvatske mladeži*. Taj je hodonim trojječan, a tvori se od identifikacijskog člana *ulica*, pridjeva tvorenog pridjevnom sufiksalsnom tvorbom (*Hrvatska* + *-ski* = *hrvatski*) te imenice *mladež*. Hodonim je tvoren u genitivnom obliku množine.

3.7. Hodonimi motivirani povijesnim pojmovima i događajima

Kao zadnja skupina hodonima grada Lipika, ova je skupina motivirana povijesnim pojmovima i događajima. U ovu skupinu pripada samo jedan hodonim, a to je četverorječan hodonim Trg hrvatskih branitelja Lipika. Taj je hodonim tvoren od identifikacijskog člana *trg*, pridjevne sufiksalsne tvorbe (*Hrvatska* + *-ski* = *hrvatski*) te imenica *branitelj* i *Lipik*. Naziv je trga imenovan u genitivnom obliku množine.

3.8. Semantičko-motivacijski prikaz hodonimije grada Lipika

Na grafikonu 3 može se vidjeti semantičko-motivacijski prikaz hodonima grada Lipika. To znači da se prikazuju postotci motiviranosti nazivlja ulica i trgova u Lipiku. Kao što je prikazano, najveći postotak, čak 59 %, naziva ulica i trgova motiviran je antroponimima, tj. imenima i prezimenima istaknutih osoba. Druga je po redu motivacija ojkonomima (imenima naseljenih mjesta) te motivacija lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću, po 13,5 % svaka. Treće mjesto zauzima motivacija horonimima, tj. prostornim cjelinama te većim zemljopisnim ili administrativnim

jedinicama. Na četvrtom se mjestu nalaze hodonimi motivirani hidronimima (nazivima rijeka, jezera, mora i močvara) te povijesnim pojmovima i događajima.

Grafikon 3 Semantičko-motivacijski prikaz hodonima grada Lipika

4. HODONIMI GRADA LIPIKA NEKADA I DANAS – (PRE)IMENOVANJE

Tablica 1¹⁸ prikazuje (pre)imenovanje naziva ulica u Lipiku te motivaciju za nazivlje. S obzirom na to da se nekada uvelike zagovarala jezična ekonomija, u nazivima ulica Lipika to je također bio slučaj. Ni u jednom nazivu ulice nije se nalazio identifikacijski član *ulica*, *trg* ili *aleja*. Kao u prijašnja vremena, jezična se ekonomija uvelike zagovara i danas, ako ne i više. Ali, suprotno tomu, u službenim današnjim nazivima ulica i trgova grada Lipika nalaze se identifikacijski članovi *trg*, *ulica* i *avenija*, iako se u razgovornom stilu stanovnici Grada koriste skraćenim nazivima. Primjerice, za *Ulicu Alojzija Stepinca* govore samo *Stepinčeva* ili za *Ulicu Ivana Gundulića* govore samo *Gundulićeva*.

Tablica 1 (Pre)imenovanje naziva ulica u Lipiku

PRVOTNI NAZIV	MOTIVACIJA	DANAŠNJI NAZIV	MOTIVACIJA
Prajke Pepe	<u>Antroponimna</u> (narodni heroj Jugoslavije)	Ulica Alojzija Stepinca	<u>Antroponimna</u> (biskup, kardinal, mučenik)
Vujatović Milana	<u>Antroponimna</u> (narodni heroj Jugoslavije)	Ulica Ante Starčevića	<u>Antroponimna</u> (političar)
Marković Jovice	<u>Antroponimna</u> (partizan, narodni heroj Jugoslavije)	Ulica Ivana Gundulića	<u>Antroponimna</u> (književnik)
Todorović Miše	<u>Antroponimna</u> (narodni heroj Jugoslavije)	Ulica Ivana Mažuranića	<u>Antroponimna</u> (pjesnik)
Vladimira I. Lenjina	<u>Antroponimna</u> (bivši premijer)	Ulica Ivana Meštrovića	<u>Antroponimna</u> (kipar)

¹⁸ Tablica je oblikovana i prilagođena na temelju knjige prof. dr. sc. Stjepana Sršana *Ulice i trgovi grada Osijeka: povijesni pregled* – prema Čičković (2020).

	Sovjetskog Saveza)		
Ulica 8. marta	<u>Ljudsko obilježje</u> (<i>Dan žena</i>)	Ulica Josipa Kozarca	<u>Antroponimna</u> (književnik i pjesnik)
Bakarić Vladimira	<u>Antroponimna</u> (hrvatski komunist i političar, bivši predsjednik Predsjedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvatske)	Ulica Marije Terezije	<u>Antroponimna</u> (hrvatsko-ugarska kraljica i rimsko-njemačka carica)
Andrić Ive	<u>Antroponimna</u> (književnik)	Ulica Miroslava Krleža	<u>Antroponimna</u> (književnik)
Kardelj Edvarda	<u>Antroponimna</u> (političar)	Ulica Petra Svačića	<u>Antroponimna</u> (kralj)
Vrhovac Ljube	<u>Antroponimna</u> (članica Kola srpskih sestara, heroína Jasenovca)	Ulica Ruđera Boškovića	<u>Antroponimna</u> (znanstvenik)
Ulica 9. maja	<u>Povijesni pojam</u> (za vrijeme Drugog svjetskog rata, dan njemačke predaje)	Ulica Tina Ujevića	<u>Antroponimna</u> (pjesnik)

Dio ulice Gubec Matije	<u>Antroponimna</u> (vođa seljačke bune u Hrvatskoj i Sloveniji)	Trg dr. Franje Tuđmana	<u>Antroponimna</u> (prvi hrvatski predsjednik)
Trg žrtava fašizma	<u>Povijesni pojam</u> (za vrijeme Prvog svjetskog rata)	Trg kralja Tomislava	<u>Antroponimna</u> (kralj)
Salaj Đure	<u>Antroponimna</u> (hrvatski komunistički političar, revolucionar)	Frankopanska ulica	<u>Antroponimna</u> (poznata plemićka obitelj)
Maksima Gorkog	<u>Antroponimna</u> (književnik)	Čakovečka ulica	<u>Ojkonimna</u> (u čast gradu Čakovcu)
Pijade Moše	<u>Antroponimna</u> (srpski i jugoslavenski političar, predsjednik Savezne narodne skupštine)	Filipovačka ulica	<u>Ojkonimna</u> (u čast predgrađu Lipika)
Pop Jole Zeca	<u>Antroponimna</u> (narodni heroj Jugoslavije)	Udinska ulica	<u>Ojkonimna</u> (u čast Talijanima porijeklom iz okolice Udina)
Veljka Vlahovića	<u>Antroponimna</u> (jugoslavenski političar, narodni	Vukovarska avenija	<u>Ojkonimna</u> (u čast gradu Vukovaru)

	heroj Jugoslavije)		
NOVA ULICA		Zagrebačka ulica	<u>Ojkonimna</u> (u čast gradu Zagrebu)
Aleja bratstva jedinstva	<u>Povijesni pojam</u> (za vrijeme Jugoslavije, slogan i dogma Saveza komunista Jugoslavije)	Baranjska ulica	<u>Horonimna</u> (u čast Baranji)
Ive Lole Ribara	<u>Antroponimna</u> (jugoslavenski i hrvatski političar, partizanski dužnosnik, narodni heroj Jugoslavije)	Slavonska ulica	<u>Horonimna</u> (u čast Slavoniji)
Proleterskih brigada	<u>Povijesni pojam</u> (za vrijeme Domovinskog rata)	Županijska ulica	<u>Horonimna</u> (prema teritorijalnoj jedinici – županija)
Dušana Marijana Zuce	<u>Antroponimna</u> (narodni heroj Jugoslavije)	Jadranska ulica	<u>Hidronimna</u> (prema Jadranskom moru)
Končar Rade	<u>Antroponimna</u> (sekretar	Staklanska ulica	<u>Ljudska</u> <u>djelatnost</u>

	Komunističke partije Hrvatske, narodni heroj Jugoslavije, revolucionar)		(tvornica Staklana)
Maslarić Božidara	<u>Antroponimna</u> (političar)	Školska ulica	<u>Ljudska djelatnost</u> (Osnovna škola)
Đaković Đure	<u>Antroponimna</u> (političar)	Ulica Ergela	<u>Lokalno obilježje</u> (Ergela lipicanaca Lipik)
NOVA ULICA		Industrijska ulica	<u>Ljudska djelatnost</u> (tvornice i djelatnosti)
Miljanić Dr. Nikole	<u>Antroponimna</u> (doktor znanosti, doktor medicine, narodni heroj Jugoslavije)	Ulica hrvatske mladeži	<u>Ljudsko obilježje</u>
Dio ulice Ive Lole Ribara	<u>Antroponimna</u> (jugoslavenski i hrvatski političar, partizanski dužnosnik, narodni heroj Jugoslavije)	Trg hrvatskih branitelja Lipika	<u>Povijesni pojam</u> (branitelji u Domovinskom ratu)

Analizirajući prethodno prikazanu tablicu, može se vidjeti kako su nekada nazivi ulica u Lipiku bili motivirani uglavnom antroponimima, a samo su četiri naziva ulice motivirana povijesnim

pojmovima (*Ulica 9. maja, Trg žrtava fašizma, Aleja bratstva jedinstva, Proleterskih brigada*), dok je jedan naziv ulice motiviran ljudskim obilježjem (*Ulica 8. marta*). Nadalje, nazivi motivirani antroponimima temelje se uvelike na bivšoj Jugoslaviji, njezinim političarima i dužnosnicima, dok se nazivi motivirani povijesnim pojmovima temelje na ratnim razdobljima, odnosno Drugom svjetskom ratu te Domovinskom ratu. Vrlo je zanimljivo i važno spomenuti da je samo jedan naziv ulice posvećen ženskoj osobi (*Vrhovac Ljube*), ali je također jedan naziv ulice, motiviran ljudskim obilježjima, posvećen svim ženama, a to je *Ulica 8. marta*, datum koji je poznatiji pod nazivom *Dan žena*.

S jezičnog stajališta, svi nekadašnji nazivi ulica imaju identifikacijski član *ulica, trg* ili *aleja* i svi su napisani u genitivnom obliku jednine, osim naziva *Končar Rade* koji je napisan u nominativnom obliku jednine. Također, nazivi se tvore od imena i prezimena istaknute osobe, a ponegdje i titule, primjerice *Miljanić Dr. Nikole*. U navedenom je primjeru specifično to što titula *dr.* nije ni prije imena ni poslije prezimena nego je između prezimena i imena. Također, ono što je vidljivo u svim nekadašnjim nazivima ulica, s jezične je strane netočno pisanje prezimena pa imena jer se u tom slučaju poslije prezimena stavlja zarez. Primjerice, *Miljanić, Nikole*¹⁹. Također je važno spomenuti da jedino naziv ulice *Aleja bratstva jedinstva* sadrži identifikacijski član u svom nazivu – *aleja*.

Analizirajući današnje nazive ulica u gradu Lipiku u prethodno prikazanoj tablici, može se vidjeti da je većina naziva motivirana antroponimima, ali ima i onih motiviranih ojkonimima (*Čakovečka ulica, Filipovačka ulica, Udinska ulica, Vukovarska avenija, Zagrebačka ulica*), horonimima (*Baranjska ulica, Slavonska ulica, Županijska ulica*), ljudskom djelatnošću (*Staklanska ulica, Školska ulica, Industrijska ulica*), povijesnim pojmovima (*Trg hrvatskih branitelja Lipika*), hidronimima (*Jadranska ulica*), lokalnim obilježjima (*Ulica Ergela*) te ljudskim obilježjima (*Ulica hrvatske mladeži*).

Svi su današnji nazivi ulica, koji su motivirani antroponimima, napisani u genitivnom obliku jednine, osim naziva *Frankopanska ulica* koji je napisan u nominativnom obliku jednine, a tvoren je pridjevnom sufiksalsnom tvorbom sa sufiksom *-ska*. Također, svi su nazivi motivirani antroponimima tvoreni od identifikacijskog člana *ulica* ili *trg*, imena i prezimena istaknute osobe te ponegdje i titule – *kralj, dr.* Nadalje, svi su nazivi ulica koji su motivirani ojkonimima, horonimima, hidronimima, ljudskom djelatnošću te lokalnim obilježjem napisani u nominativnom obliku jednine, tvoreni

¹⁹ Ulica nije nosila takav naziv, nego *Miljanić Dr. Nikole*.

pridjevnom sufiksalsnom tvorbom sufiksima *-ska* ili *-čka* te identifikacijskim članom *ulica* ili *trg*, osim *Ulice Ergela* koja je tvorena od identifikacijskog člana *ulica* te imenice *ergela*. Te kao posljednji nazivi iz tablice, još su dva naziva napisana u genitivnom obliku množine, a to su *Ulica hrvatske mladeži* – naziv motiviran ljudskim obilježjem – te *Trg hrvatskih branitelja Lipika* – motiviran povijesnim pojmom.

→ Za naselje gradskog karaktera LIPIK:

- pod šifrom 4301 umjesto dosadašnjeg naziva "ALEJA BRATSTVA JEDINSTVA" treba stajati "BARANJSKA ULICA",
- pod šifrom 4302 umjesto dosadašnjeg naziva "ANDRIĆ IVE" treba stajati "ULICA MIROSLAVA KRLEŽE",
- pod šifrom 4303 umjesto dosadašnjeg naziva "BAKARIĆ VLADIMIRA" treba stajati "ULICA MARIJE TEREZIJE",
- pod šifrom 4304 umjesto dosadašnjeg naziva "CESAREC AUGUSTA" treba stajati "ULICA AUGUSTA CESARCA",
- pod šifrom 4305 umjesto dosadašnjeg naziva "DUŠANA MARJANA ZUCE" treba stajati "JADRANSKA ULICA",
- pod šifrom 4306 umjesto dosadašnjeg naziva "ĐAKOVIĆ ĐURE" treba stajati "ULICA ERGELA",
- pod šifrom 4307 umjesto dosadašnjeg naziva "GAJ LJUDEVITA" treba stajati "ULICA LJUDEVITA GAJA",
- pod šifrom 4308 umjesto dosadašnjeg naziva "GUBEC MATIJE" treba stajati "ULICA MATIJE GUPCA",
- pod šifrom 4309 umjesto dosadašnjeg naziva "I. G. KOVAČIĆA" treba stajati "ULICA I. G. KOVAČIĆA",
- pod šifrom 4310 umjesto dosadašnjeg naziva "IVE LOLE RIBARA" treba stajati "SLAVONSKA ULICA",
- pod šifrom 4311 umjesto dosadašnjeg naziva "KARDELJ EDVARDA" treba stajati "ULICA PETRA ŠVAČIĆA",
- pod šifrom 4312 umjesto dosadašnjeg naziva "KONČAR RADE" treba stajati "STANKLANSKA ULICA",
- pod šifrom 4313 umjesto dosadašnjeg naziva "MAKSIMA GORKOG" treba stajati "ČAKOVEČKA ULICA",
- pod šifrom 4314 umjesto dosadašnjeg naziva "MARKOVIĆ JOVICE" treba stajati "ULICA IVANA GUNDULIĆA",
- pod šifrom 4315 umjesto dosadašnjeg naziva "MASLARIĆ BOŽIDARA" treba stajati "ŠKOLSKA ULICA",
- pod šifrom 4316 umjesto dosadašnjeg naziva "MILJANIĆ DR. NIKOLE" treba stajati "ULICA HRVATSKE MLADEŽI",
- pod šifrom 4317 umjesto dosadašnjeg naziva "PIJADE MOŠE" treba stajati "FILOPOVAČKA ULICA",
- pod šifrom 4318 umjesto dosadašnjeg naziva "NAZOR VLADIMIRA" treba stajati "ULICA VLADIMIRA NAZORA",
- pod šifrom 4319 umjesto dosadašnjeg naziva "PRAJKE PEPE" treba stajati "ULICA ALOJZA STEPINCA",
- pod šifrom 4320 umjesto dosadašnjeg naziva "POP JOLE ZEČA" treba stajati "UDINSKA ULICA",
- pod šifrom 4321 umjesto dosadašnjeg naziva "PROLETERSKIH BRIGADA" treba stajati "ULICA HRVATSKIH BRANITELJA",

Slika 2 Preimenovanje naziva ulica u gradu Lipiku

- pod šifrom 4322 umjesto dosadašnjeg naziva "RADIĆ STJEPANA" treba stajati "ULICA STJEPANA RADIĆA",
- pod šifrom 4323 umjesto dosadašnjeg naziva "SALAJ ĐURE" treba stajati "VUKOVARSKA ULICA",
- pod šifrom 4324 umjesto dosadašnjeg naziva "ŠENOE AUGUSTA" treba stajati "ULICA AUGUSTA ŠENOE",
- pod šifrom 4325 umjesto dosadašnjeg naziva "TESLE NIKOLE" treba stajati "ULICA NIKOLE TESLE",
- pod šifrom 4326 umjesto dosadašnjeg naziva "TODORVIĆ MIŠE" treba stajati "ULICA IVANA MAZURANIĆA",
- pod šifrom 4327 umjesto dosadašnjeg naziva "TRG ŽRTAVA FAŠIZMA" treba stajati "TRG KRALJA TOMISLAVA",
- pod šifrom 4328 umjesto dosadašnjeg naziva "ULICA 8. MARTA" treba stajati "ULICA JOSIPA KOZARCA",
- pod šifrom 4329 umjesto dosadašnjeg naziva "ULICA 9. MAJA" treba stajati "ULICA TINA UJEVIĆA",
- pod šifrom 4331 umjesto dosadašnjeg naziva "VLADIMIRA I. LENJINA" treba stajati "ULICA IVANA MESTROVIĆA",
- pod šifrom 4332 umjesto dosadašnjeg naziva "VELJKA VLAHOVIĆA" treba stajati "VUKOVARSKA AVENIJA",
- pod šifrom 4333 umjesto dosadašnjeg naziva "VRHOVAČ LJUBE" treba stajati "ULICA RUDERA BOŠKOVIĆA",
- pod šifrom 4334 umjesto dosadašnjeg naziva "VUJATOVIĆ MILANA" treba stajati "ULICA ANTE STARČEVIĆA",

Slika 3 Preimenovanje naziva ulica u gradu Lipiku

Na slikama 2 i 3²⁰ mogu se vidjeti nazivi ulica u gradu Lipiku prije 1992. godine te promjena naziva istih ulica nakon 1992. godine. Može se zaključiti da su promjene naziva bile pod utjecajem raspada Jugoslavije te Domovinskog rata. Pad komunizma donio je potrebu za novim nazivima ulica. Nekada su se nazivi ulicama davali u čast jugoslavenskim narodnim herojima te političarima, komunistima i partizanima, ali u današnjim se nazivima većinom nalaze imena književnika, pjesnika, znanstvenika i umjetnika – rijetko je koji naziv potaknut politički obilježenim osobama. Također, utjecaj se Domovinskog rata vidi u nazivima ulica koji su motivirani povijesnim pojmovima – brigade, branitelji, žrtve itd.

²⁰ Fotografije su preuzete u Gradskoj upravi Grada Lipika.

5. USPOREDBA LIPIČKE, PAKRAČKE I OSJEČKE HODONIMIJE

Ova tri grada – Lipik, Pakrac i Osijek – pokazuju bogat kulturni život koji se iščitava upravo iz hodonima. Grad Lipik proteže se na površini od 6,46 km², grad Pakrac je na 13,08 km², a Osijek na 56,74 km².²¹ Kako se razlikuju površinom, tako se razlikuju i brojem hodonima. U tablici 2 vidljivo je kako je Osijek u brojkama daleko ispred Pakraca i Lipika. Površina je Osijeka 56,74 km² dok su površine Pakraca (13,08 km²) i Lipika (6,46 km²) daleko manje. Nadalje, Osijek broji 75 916 stanovnika, Pakrac 4147, a Lipik 1951. Analize u ovome radu temelje se isključivo na navedenim gradovima, bez okolnih naselja.

Gledajući samo ukupne brojke hodonima svakog grada, Lipik je na zadnjem mjestu sa samo 37 hodonima, Pakrac na drugom sa svojih 76 hodonima, a Osijek na prvom sa svojih 615 hodonima, što je gotovo 17 puta više hodonima nego u Lipiku. Od ukupnog broja hodonima, antroponimi Lipika zauzimaju 22 mjesta, Pakraca 47, a Osijeka 236. S druge strane, gledajući antropohodonime, kao najveću skupinu svih triju gradova, Osijek i dalje prednjači s brojem. U osječkoj se hodonimiji nalazi 236 antropohodonima, što čini čak 38 % ukupnih hodonima grada. U Pakracu je ukupno 47 antropohodonima, što čini 62 % ukupnih pakračkih hodonima, dok su u Lipiku 22 antropohodonima, odnosno 59 %. Nadalje, u tablici 2 može se vidjeti motiviranost nazivlja antropohodonima. U sva tri grada, najveća je motiviranost naziva muškim imenima. U Osijeku je od 236 antropohodonima čak 225 motivirano muškim imenima. Pakrac donosi 45 antropohodonima motiviranih muškim imenima od ukupno 47, a Lipik 21 antropohodonim motiviran muškim imenima, od ukupno 22 antropohodonima. Pregled antropohodonima motiviranih ženskim imenima iz dolje navedene tablice vrlo je oskudan. U Osijeku je samo 11 antropohodonima motivirano ženskim imenima, u Pakracu dva, a u Lipiku samo jedan. Treba naglasiti kako je u Lipiku nekada jedan naziv ulice bio motiviran ljudskim obilježjem – *Ulica 8. marta*. To je obilježje žena jer se na taj dan obilježava *Dan žena*. Iako je danas samo jedan naziv ulice motiviran ženskim imenom, nekada je jedna cijela ulica bila motivirana danom koji obilježava ženski rod.

Skupina antropohodonima motivirana imenima državnika, dužnosnika i političara nije najbrojnija skupina ni u jednom gradu. Kao druga po redu, u Osijeku čini 26 % navedene skupine, što je 61 antropohodonim od ukupno 236. U Pakracu čini nešto malo više, a to je 36 % ukupne skupine

²¹ Podatci preuzeti s mrežne stranice *Acta Croatica*.

antropohodonima, a to je 17 od ukupno 47, dok u Lipiku čini 32 % skupine, a to je 7 takvih antropohodonima od ukupno 22.

Najbrojnija je skupina antropohodonima u sva tri grada skupina motivirana imenima osoba iz kulturnog i javnog života. U Osijeku je to ukupno 64 % skupine, što je 151 antropohodonim od ukupno 236. U Pakracu čine 43 % skupine, odnosno 20 od ukupno 47 antropohodonima, a u Lipiku čak 50 % skupine antropohodonima, što je 11 od ukupno 22. Iz navedene se analize može zaključiti kako su sva tri grada kulturno osviještena te se brinu o svojoj kulturi i baštini.

Iduća je skupina antropohodonima motivirana imenima prirodoslovaca i izumitelja. Pregledom radova *Hodonimija Pakraca* (Čičković, 2020) i *Hodonimija grada Osijeka* (Majetić i Glušac, 2019) može se vidjeti kako sva tri grada imaju u osnovi dvaju naziva ulica nešto zajedničko, a to su imena Nikola Tesla i Ruđer Bošković. Prethodno navedeno u ovom radu, dva su antropohodonima motivirana imenima prirodoslovaca i izumitelja u Lipiku, a to su upravo ova dva navedena – *Ulica Nikole Tesle* i *Ulica Ruđera Boškovića*.

„Time se može primijetiti kako se rijetko odaje počast prirodoslovcima i izumiteljima pri imenovanju ulica i trgova u Pakracu. Oba antropohodonima koriste se u genitivnom obliku jednine. Tvore se od identifikacijskog člana *ulica* te imena i prezimena istaknute osobe. Antropohodonim motiviran imenom istaknutog hrvatskog prirodoslovca je: *Ulica Ruđera Boškovića*, a antropohodonim motiviran imenom istaknutog hrvatskog izumitelja je: *Ulica Nikole Tesle*.“ (Čičković, 2020: 8)

S druge strane, u Osijeku je ukupno 12 naziva motivirano imenima prirodoslovaca i izumitelja, a dva su od njih također motivirana imenima Nikola Tesla i Ruđer Bošković.

„Proučavajući hodonimiju grada Osijeka, može se uvidjeti kako se dostignuća u prirodnim znanostima ne vrednuju koliko ona u društveno-humanističkim znanostima i umjetnosti, barem kada je u pitanju odavanje počasti imenovanjem gradskih ulica: (...) dvorječni se tvore od genitivnog oblika imena i prezimena, kao u (...) *Ruđera Boškovića* (jedan u gradskoj četvrti *Tvrđa*, a drugi u mjesnom odboru Tenja), *Nikole Tesle* (jedan u mjesnom odboru Tenja, a drugi u mjesnom odboru Sarvaš) (...).“ (Majetić i Glušac, 2019: 51).

Iz navedenog je vidljivo da se ta dva znanstvenika, prirodoslovac i izumitelj, veoma poštuju u Pakracu, Osijeku i Lipiku, ali i u Republici Hrvatskoj te široj svjetskoj javnosti.

Kao zadnja skupina antropohodonima, navodi se ona motivirana imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika. U Osijeku to čini 5 % skupine, u Pakracu 11 % skupine, a u Lipiku također 5 % skupine. Prema podacima Popisa stanovništva 2011., većina je Osječko-baranjske i Požeško-slavonske županije katoličke vjeroispovijesti.²² S obzirom na navedene podatke, očekivalo se da će zastupljenost antropohodonima motiviranih imenima katoličkih svetaca i crkvenih službenika biti veća.

Iduća je skupina hodonima pod nazivom ojkohodonimi. Ojkohodonimi čine 23 % osječkih hodonima, a to je ukupno 142 ojkohodonima. U Pakracu se nalazi samo 5 % ojkohodonima, što je ukupno 4, a u Lipiku 14 %, što je ukupno 5 ojkohodonima.

Nadalje, u Osijeku se nalaze 24 horohodonima, što je samo 4 % ukupnih osječkih hodonima. U Lipiku su ukupno 3 horohodonima, što je nešto više u postotcima nego u Osijeku – 8 %. Gledajući Pakračku hodonimiju, tamo se ne nalazi nijedan horohodonim.

Nešto više hidrohodonima nalazi se u Osijeku, a to je 10 % osječke hodonimije ili 61 hidrohodonim. U Lipiku se nalazi samo jedan hidrohodonim, dok u Pakracu nema hidrohodonima.

Hodonimi motivirani ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću u Osijeku zauzimaju ukupno 7 % osječke hodonimije, a to su 42 takva hodonima. U Pakracu se nalazi takvih 9 hodonima, što je ukupno 12 %, a u Lipiku samo 5 takvih hodonima, što je visokih 14 % lipičkih hodonima.

Hodonima motiviranih povijesnim pojmovima i događajima u Osijeku nema, dok u Lipiku ima samo jedan. S druge strane, u Pakracu ih ima čak 10. Iz ovoga se može zaključiti kako je razdoblje Domovinskog rata i dalje potresno za sve stanovnike Republike Hrvatske.

Zoohodonimi su hodonimi motivirani nazivima životinja, a u Lipiku i Osijeku ih nema, dok u Pakracu postoji samo jedan hodonim takve vrste, a to je *Ulica leptirovo brdo*.

Fitohodonimi su motivirani nazivima biljaka. U Lipiku se ne nalazi nijedan takav hodonim, dok je u Pakracu samo jedan, a to je *Aleja kestenova*, dok je u Osijeku njih čak 43.

²² Koriste se podaci iz Popisa stanovništva 2011. jer u vrijeme pisanja ovoga rada analiza Popisa stanovništva 2021. (vezano uz vjeroispovijest) još uvijek nije dostupna. Podatci preuzeti sa stranice Državnog zavoda za statistiku: https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_01_10/h01_01_10_RH.html.

Orohodonimi su motivirani nazivima planina, vrhova, uzvisina i brda. U Pakracu i Lipiku takvih hodonima nema, a u Osijeku ih je 48.

I kao zadnja skupina iz navedene tablice, pod nazivom *Ostali hodonimi*, u Pakracu i Lipiku takve skupine nema, dok se u Osječkoj hodonimiji može pronaći takvih 19 hodonima. Prema Majetić i Glušac (2019), u ovu skupinu proipadaju hodonimi „motivirani primjerice povijesnim pojmovima (*Ilirska*), svojim smještajem (*Zapadno predgrađe, Krajna*), bojama (*Crni put, Zelena*), svojim obilježjem (*Tiha, Gluha, Dobra*). Jedan je hodonim motiviran pojmom slobode – *Trg slobode*, te jedan, *Esperantska*, u osnovi ima naziv međunarodnog jezika, u spomen na „Osječku petorku“, prve pristalice toga jezika koje su bile upravo iz našega grada“ (Majetić i Glušac, 2019: 56). Prema navedenom može se vidjeti da su neki od tih ostalih hodonima u pakračkoj i lipičkoj hodonimiji razvrstani u posebne kategorije, dok se u osječkoj hodonimiji ta skupina naziva „ostali hodonimi“.

Tablica 2 Usporedba Lipičke, Pakračke i Osječke hodonimije

	LIPIK	PAKRAC	OSIJEK
POVRŠINA	6,46 km ²	13,08 km ²	56,74 km ²
STANOVNIŠTVO	1951	4147	75,916
HODONIMI	37	76	615
ANTROPOHODONIMI	22	47	236
ANTROPOHODONIMI MOTIVIRANI ŽENSKI IMENIMA	1	2	11
ANTROPOHODONIMI MOTIVIRANI MUŠKIM IMENIMA	21	45	225
ATROPOHODONIMI MOTIVIRANI IMENIMA DRŽAVNIKA, DUŽNOSNIKA I POLITIČARA	7	17	61

ANTROPOHODONIMI MOTIVIRANI IMENIMA OSOBA IZ KULTURNOG I JAVNOG ŽIVOTA	11	20	151
ANTROPOHODONIMI MOTIVIRANI IMENIMA PRIRODOSLOVACA I IZUMITELJA	2	2	12
ANTROPOHODONIMI MOTIVIRANI IMENIMA KATLOIČKIH SVETACA I CRKEVNIH SLUŽBENIKA	1	5	12
OJKOHODONIMI	5	4	142
HOROHODONIMI	3	-	24
HIDROHODONIMI	1	-	61
HODONIMI MOTIVIRANI LOKALNIM I LJUDSKIM OBILJEŽJIMA I LJUDSKOM DJELATNOŠĆU	5	9	42
HODONIMI MOTIVIRANI POVIJESNIM	1	10	-

POJMOVIMA I DOGAĐAJIMA			
ZOOHODONIMI	-	1	-
FITOHODONIMI	-	1	43
OROHODONIMI	-	-	48
OSTALI HODONIMI	-	-	19

6. ZAKLJUČAK

Hodonimi su nazivi ulica prema različitim motivacijama. Oni uglavnom donose pregled kulturnog, političkog i povijesnog stajališta svakog grada. U gradu Lipiku, nazive ulica donosi Gradsko vijeće Grada Lipika, na temelju *Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, *Statuta Grada* i *Zakona o naseljima*. Prema semantičko-motivacijskoj analizi, lipički se hodonimi dijele na antropohodonime, ojkohodonime, horohodonime, hidrohodonime, hodonime motivirane lokalnim i ljudskim obilježjima i ljudskom djelatnošću te hodonime motivirane povijesnim pojmovima i događajima. Najbrojnija je skupina antropohodonima, a zaključuje se da je najviše antropohodonima motivirano imenima osoba iz kulturnog i javnog života, a tek onda imenima državnika, dužnosnika i političara. Može se zaključiti da je grad Lipik više kulturno nego politički orijentiran.

S druge strane, kada se gledaju antropohodonimi sa stajališta spolova, od ukupno 22 antropohodonima, samo je jedan motiviran imenom ženske osobe, svi su drugi motivirani imenima muških osoba. Iako, treba se naglasiti jednu zanimljivost u (pre)imenovanju hodonima Lipika, a to je da je nekada jedan naziv ulice bio posvećen svim ženama, a nazivao se *Ulica 8. marta*, što je simbol *Dana žena*. Analizirajući ove podatke, dolazi se do zaista poražavajućeg rezultata jer su žene u današnjem svijetu izrazito zastupljene u kulturnom, političkom i u poslovnom sektoru.

Pregledom tablice (pre)imenovanja naziva ulica u Lipiku, prije i poslije 1992. godine, zaključuje se kako su i nekada, a i danas nazivi ulica bili motivirani većinom antroponimima, i to muškim imenima. Ženska su imena zastupljena u jednakom postotku nekad i danas – samo jedan naziv ulice nosio je žensko ime nekad, a takva je statistika i danas. Također, iz priložene se tablice može zaključiti kako su nekada antropohodonimi bili motivirani povijesnim događajima te imenima državnika, dužnosnika i političara, a danas su većinom motivirani imenima osoba iz kulturnog i javnog života. Zaključuje se da su se s vremenom i politički i kulturni status grada mijenjali više prema kulturi.

Nadalje, zagovaranje je jezične ekonomije nekada bilo uvelike zastupljeno, konkretno u lipičkoj hodonimiji prije 1992. godine. Službeni nazivi ulica nisu sadržavali identifikacijski član *ulica* ili *trg*, ali neki su sadržavali identifikacijski član *aleja*. Gledajući službene nazive ulica poslije Domovinskog rata, zaključuje se da se i ne zagovara toliko jezična ekonomija jer svaki naziv ulice sadržava jedan od identifikacijskih članova – *ulica*, *trg* ili *aleja*. Također je važno spomenuti kako se

(pre)imenovanjem ulica više pozornosti obratilo na ljudska i lokalna obilježja grada jer su ulice dobile naziv po tim obilježjima. Primjerice, tvornica stakla *Lipik Glas*, u Lipiku poznata kao „Staklana“ nalazi se u ulici koja nosi naziv *Staklanska ulica*.

Gledajući s jezične strane, svi su hodonimi tvoreni pridjevnom sufiksalsnom tvorbom. Većini je ulica naziv u genitivnom obliku jednine, a poneki su nazivi u genitivnom obliku množine te nominativnom obliku jednine. Važno je spomenuti da su gotovo svi antropohodonimi troriječni, a poneki su i četverorječni i dvorječni.

LITERATURA

- Čičković, Ana, 2020. *Hodonimija Pakraca*. Završni rad, Filozofski fakultet u Osijeku, Osijek.
Dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/ffos:5384>
- Frančić, Anđela i Pezelj, Tamara, 2013. *Slavonija u imenima zagrebačkih ulica*. U: *Šokačka rič 10: Slavonski dijalektolozi* / Bilić, Anica (ur.), Vinkovci : Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, Vinkovci.
- Frančić, Anđela, 2006. *Proučavanje hrvatske antroponimije u 20. stoljeću*. U: *Hrvatski jezik u XX. stoljeću* : zbornik / Hekman, Jelena (ur.).
- Glušac, Maja i Mikić Čolić, Ana, 2019. *Gramatikom kroz onomastiku*. Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Osijek.
- Herman Kaurić, Vijoleta, 2004. *Krhotine povijesti Pakraca*. Hrvatski institut za povijest Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavanskom Brodu. Dostupno na: http://hips.hr/wp-content/uploads/2013/01/krhotine_pakraca-sadrzaj.pdf.
- Kliček, Duško, 2011. *Fotomonografija grada Pakraca; Ulicama našeg grada*. Malogorski.
- Kliček, Duško, 2013. *Tvoj i moj Lipik*. Grad Lipik.
- Lasić, Josip 2017. *Onomastički opis splitske hodonimije*, Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb (doktorski rad u rukopisu).
- Majetić, Mihaela i Glušac, Maja, 2019. *Hodonimija grada Osijeka*, u zborniku *Gramatikom kroz onomastiku*, Maja Glušac i Ana Mikić Čolić (ur.), Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Osijek.
- Mirošević, Lena, 2011. *Imena ulica i trgova kao odraz zajedničkoga kulturno-povijesnoga naslijeđa*. U: *Kartografija i geoinformacije*, Vol. 10, No. 16. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/77941>.
- Perkov, Ivan; Brezovec, Erik i Ježovita, Josip, 2020. *Sociološki aspekti promjena naziva ulica i trgova u gradu Zagrebu od osamostaljenja Hrvatske do danas*. U: *Zbornik radova međunarodne znanstveno-stručne konferencije Migracije i identitet: kultura, ekonomija, država*, Zagreb, Institut za migracije i narodnosti. Dostupno na: <https://www.bib.irb.hr/1068708>
- Radović, Srđan 2013. *Grad kao tekst*, Biblioteka XX vek, Beograd.

- Sršan, Stjepan, 2001. *Ulice i trgovi grada Osijeka: povijesni pregled*, Državni arhiv u Osijeku, Osijek.
- Šakaja, Laura i Crljenko, Ivana, 2017. *Periferni gradski tekst. Ulično nazivlje i spomenici zagrebačke Dubrave u semiotičkoj perspektivi*. U: *Etnološka tribina: Godišnjak Hrvatskog etnološkog društva*, Vol. 47, No. 40. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/191244>.
- Šego, Darijo i Dodig, Tino, 2019. *Razvoj građenja cesta u Republici Hrvatskoj kroz povijest*. U: *Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku*, Vol. , No. 1-2/2019. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/pretraga?q=RAZVOJ+GRA%C4%90ENJA+CESTA+U+REPUBLICI+HRVATSKOJ+>
- Šimunović, Petar, 2009. *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
- Vuković, Siniša, 2007. *Onomastička terminologija*. U: *Čakavska rič: Polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, Vol. 35, No. 1. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/38336>.
- Zbornik povijesnog društva Pakrac-Lipik*, 2019. Urednik Stjepan Benković. No. 11.

MREŽNI IZVORI

- Frankapan*. Enciklopedija.hr. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=20427>. Datum posljednjeg pristupanja: 10. veljače 2022.
- Marija Terezija*. Enciklopedija.hr. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=38929>. Datum posljednjeg pristupanja: 13. veljače 2022.
- Popis stanovništva 2021*. Državni zavod za statistiku. Dostupno na: <https://popis2021.hr/>. Datum posljednjeg pristupanja: 30. siječnja 2022.
- Rimske ceste*. Dostupno na: <https://edutorij.e-skole.hr/share/proxy/alfresco-noauth/edutorij/api/proxy-guest/efe6be83-aab0-4849-a20d-065172b7f7c0/rimske-cestes.html>. Datum posljednjeg pristupanja: 27. siječnja 2022.

Stanovništvo prema narodnosti i vjeri, Popis stanovništva 2011. Dostupno na:
https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/h01_01_12/h01_01_12.html.

Datum posljednjeg pristupanja: 3. travnja 2022.

Stanovništvo prema vjeri po gradovima/općinama, Popis stanovništva 2011. Dostupno na:
https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_01_10/h01_01_10_RH.html.

Datum posljednjeg pristupanja: 3. travnja 2022.

Toponim: Lipik. Acta Croatica. Dostupno na: <https://actacroatica.com/hr/location/lipik/>.

Toponim: Osijek. Acta Croatica. Dostupno na: <https://actacroatica.com/hr/location/osijek/>.

Toponim: Pakrac. Acta Croatica. Dostupno na: <https://actacroatica.com/hr/location/pakrac/>.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Narodne novine, NN 33/2001. Dostupno na:
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2001_04_33_569.html. Datum posljednjeg pristupanja: 30. siječnja 2022.

Zakon o naseljima. Zakon.hr. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/1493/Zakon-o-naseljima>. Datum posljednjeg pristupanja: 30. siječnja 2022.

Župa blaženog Alojzija Stepinca. Dostupno na: <https://zupablalozijastepinca.hr/AlojzijeStepinac>. Datum posljednjeg pristupanja: 18. ožujka 2022.

PRILOZI

SLIKA 1 ODLUKA O NASTANKU OPĆINE LIPIK IZ NEKADAŠNJE OPĆINE PAKRAC / ODLUKA O NASELJIMA	4
SLIKA 2 PREIMENOVANJE NAZIVA ULICA U GRADU LIPIKU.....	21
SLIKA 3 PREIMENOVANJE NAZIVA ULICA U GRADU LIPIKU.....	22
GRAFIKON 1 PREGLED ANTOPOHODONIMA GRADA LIPIKA PREMA MOTIVACIJI NAZIVLJA	10
GRAFIKON 2 PRIKAZ ZASTUPLJENOSTI SPOLOVA U ANTROPOHODONIMIMA GRADA LIPIKA	11
GRAFIKON 3 SEMANTIČKO-MOTIVACIJSKI PRIKAZ HODONIMA GRADA LIPIKA	14
TABLICA 1 (PRE)IMENOVANJE NAZIVA ULICA U LIPIKU.....	15
TABLICA 2 USPOREDBA LIPIČKE, PAKRAČKE I OSJEČKE HODONIMIJE	26